

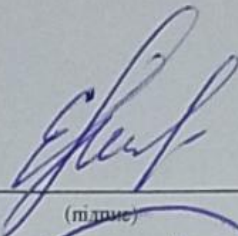
Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра приватного та соціального права

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОСНОВИ МЕДІАЦІЇ
(вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми **Право**
за спеціальністю **081 «Право»**
на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Суми – 2025

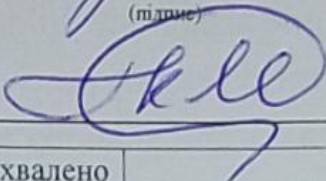
Розробник:



Світлана ЗАПАРА професор

(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розробник:

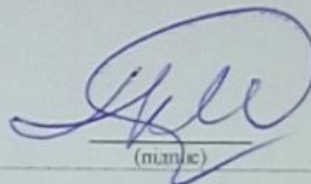


Марина КУЗНЕЦОВА доцент

Розглянуто, схвалено
та затверджено на
засіданні кафедри
Соціального та
приватного права

протокол від 06.06.2025 №19

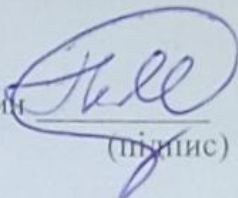
Завідувач
кафедри



Марина
КУЗНЕЦОВА
(прізвище, ініціали)

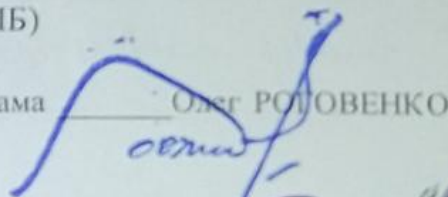
Погоджено:

Гарант освітньої програми



Марина КУЗНЕЦОВА
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма



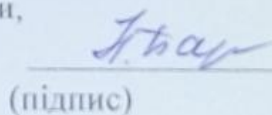
Олег ПОТОВЕНКО

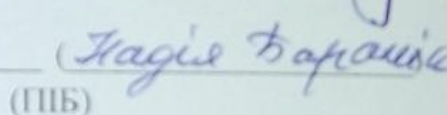
Рецензія на робочу програму(додається) надана:

Вікторія СТІСЛІН

Віта ТКАЧЕНКО

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації





Зареєстровано в електронній базі: дата: 04.07. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ			
	Назва ОК	Основи медіації	
	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра приватного та соціального права	
	Статус ОК	Вибірковий	
	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Право» за спеціальністю 081«Право»	
	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)		
	Рівень НРК	другий (магістерський) рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень	
	Семестр, тривалість вивчення, форма контролю	3 семестр, 1-15 тижень, залік	
	Кількість кредитів ЄКТС	Осінній семестр - 5 кредитів ЄКТС	
	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)	
	Денна форма – 150 годин	Лекційні –28 годин	Практичні /семінарські – 42 годин
	Заочна форма - 150 годин	Лекційні –8 годин	Практичні /семінарські – 8 годин
	Мова навчання	Державна (українська)	
	Викладач/Координатор освітнього компонента	Гресь Наталія Миколаївна, доцент кафедри приватного та соціального права Години консультацій – кожного понеділка о 12.45, кабінет 109 г	
11.1	Контактна інформація	gress_n@ukr.net	
	Загальний опис освітнього компонента	Навчальна дисципліна «Основи медіації» ознайомить майбутніх фахівців із одним із поширених у світі альтернативним способом вирішення конфліктів (спорів) – медіацією. Процес передбачає залучення посередника (медіатора), який допомагає сторонам конфлікту налагодити процес комунікації, проаналізувати конфліктну ситуацію таким чином, щоб сторони самостійно змогли обрати той варіант рішення який задовольнить інтереси і потреби обох учасників спору.	
	Мета освітнього компонента	Мета освітнього компонента «Основи медіації» - полягає в отриманні студентами знань про медіацію як альтернативний спосіб вирішення спорів, природу, принципи й процедури медіації, а також формування навичок роботи з врегулювання спорів в окремих сферах та їх застосування у повсякденній практичній діяльності.	
	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на таких курсах, як Громадянська освіта, Трудове право	
	Політика академічної доброчесності	Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення	

		академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).
	Посилання на moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=5153
	Ключові слова	Конфлікт, медіатор, переговори, альтернативне вирішення конфліктів (спорів), сторони медіації, розбіжності, стандарти

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК : Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований				Як оцінюється РНД
ДРН1. Знати основні теоретичні підходи до розуміння сутності та типів конфлікту, стратегій поведінки в конфлікті.					Проведення модульного контролю та атестаційного контролю
ДРН2. Гнучко адаптуватися до різних професійних ситуацій, проявляти творчий підхід, ініціативу, налагоджувати та підтримувати комунікацію між різними сторонами конфлікту					тематична дискусія, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)
ДРН3. Вміння застосовувати медіативних практик у професійній діяльності. Оформлення домовленостей та медіативні стадії у професійній діяльності при розв'язанні ситуаційних завдань в межах запропонованої конкретної практичної ситуації.					Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)
ДНР 4. Вміти робити презентації, вільно викладати думки під час публічних виступів, використовуючи юридичну лексику з застосуванням					тематична презентація-захист

основних понять цивільного права					
ДРН 5. Самостійно готувати тексти та доповіді за умов дотримання норм професійної етики та добročесності з публічною апробацією результатів досліджень.					перезентація- захист
ДРН 6. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя, підвищення рівня власної професійної кваліфікації та конкурентоздатності.					тематична дискусія

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота		Сам роб		
	Лк	П.з / семін. з			
Розділ ТЕОРІЯ КОНФЛІКТУ					
Тема 1 ПРИРОДА ТА СУТНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО КОНФЛІКТУ 1. Загальна характеристика конфлікту. 2. Особливості конфлікту. 3. Аналіз конфлікту: класифікація типів, структурні елементи та рівні конфлікту. 3. 1. Внутрішньоособисті конфлікти. 3.2.Міжособисті конфлікти. 3.3 Міжгрупові конфлікти	2	2		4	1-7
Тема 2 ДИНАМІКА КОНФЛІКТУ І МЕХАНІЗМИ ЙОГО РОЗВИТКУ 1. Теорії механізмів виникнення конфліктів 2. Об’єктивні і суб’єктивні причини конфліктів. 3. Етапи і фази конфлікту.	2			4	1-7
Тема 3. ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ 1. Сутність управління конфліктом і його діагностика. 2. Зміст процесу управління конфліктом. 3. Управлінське рішення в конфліктних ситуаціях. 4. Конфлікт крізь призму права	2	2		4	1-7
Тема 4. ПОВЕДІНКА ЛЮДЕЙ У КОНФЛІКТІ 1. Стадії поведінки в конфлікті та моделі конфліктів у трудовому колективі. 2. Конфлікт і маніпуляція. 3. Конфліктні особистості. 4. Розбіжності поведінкових паттернів як фактор конфліктності.	2			4	1-7
Тема 5. ПЕРЕГОВОРНИЙ ПРОЦЕС ТА ЙОГО ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ	2			4	1-7

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

1. Поняття переговорної діяльності. 2. Формування предмета переговорів, підготовка до їх ведення 3. Психологічна сутність динаміки переговорного процесу 4. Функції переговорної діяльності					
Тема 6 АЛЬТЕРНАТИВНІ СПОСОБИ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ (СПОРІВ) 1. Історичні витоки альтернативного вирішення конфліктів (спорів) 2. Поняття та особливості альтернативних способів вирішення спорів 3. Класифікація способів АВС та сфера їхнього застосування . Тема 7 АЛЬТЕРНАТИВНІ СПОСОБИ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ (СПОРІВ) Ч.2 1. Поняття та характерні ознаки переговорів 2. Переговорний процес та оформлення його результатів 3. Претензійний порядок врегулювання спорів як особливий вид переговорів . 4. Арбітраж: поняття, правова природа та характерні ознаки. 5. Порядок вирішення спорів арбітражем	4	2		4	1-7
Тема 8 МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ УРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ (СПОРІВ) 1. Поняття та природа медіації 2. Принципи медіації 3. Види медіації 4. Моделі медіації	2	2		4	1-7
Тема 9. УЧАСНИКИ МЕДІАЦІЇ 1. Право на медіацію 2. Сторони медіації 3. Медіатор 4. Інші учасники медіації	2	2		4	1-7
Тема 10. МАЙСТЕРНІСТЬ МЕДІАТОРА 1. Медіатор як професія 2. Компетентності медіатора 2.1. Конфліктологічна компетентність медіатора 2.2. Комунікативна компетентність медіатора 2.3. Процедурна компетентність медіатора	4	2		4	2-7

2.4. Рефлексивна компетентність медіатора 2.5. Правова компетентність медіатора 3. Техніки медіатора .3.1. Активне слухання 3.2. Невербальна комунікація .3.3. Постановка запитань 3.4. Перефразування 3.5. Робота з емоціями					
Тема 11. МЕДІАЦІЙНА ПРОЦЕДУРА 1. Загальна характеристика медіаційної процедури 2. Премедіація 3. Стадії медіації 3.1. Підготовча стадія 3.2. Збір інформації та визначення тем для обговорення 3.3. Робота з інтересами та потребами сторін. 3.4. Пошук та оцінка варіантів рішення 3.5. Оформлення домовленостей. 6.4. Постмедіація	2	2		4	2-11
ТЕМА 12. НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ МЕДІАЦІЇ 1. Міжнародні стандарти медіації 2. Європейські стандарти медіації 3. Медіація в українському праві 4. Етичні засади медіації . 5. Саморегулювання в медіаторській спільноті	2	2		4	2-7
Тема13. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ІЗ НАДАННЯ ПОСЛУГ МЕДІАЦІЇ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ. 1. Медіація у Сполучених Штатах Америки. Медіація у Великобританії. 2. Медіація в країнах романо-германської школи. 3. Медіація конфліктів і спорів у галузі корпоративного управління.	2			4	1-7
РОЗДІЛ. ОСОБЛИВОСТІ МЕДІАЦІЇ В ОКРЕМИХ СФЕРАХ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН. Тема 14. МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ВИРІШЕННЯ ЦИВІЛЬНИХ СПОРІВ. 1. Медіація у спорах про захист особистих немайнових прав фізичної особи. 2. Медіація у спорах про право власності та інші речові права. 3. Медіація у спорах про право інтелектуальної	2	2		4	1-7

власності.					
Тема 15 . СІМЕЙНА МЕДІАЦІЯ 1. Медіація у спрах про розірвання шлюбу. 2. Медіація у спрах про стягнення аліментів. 3. Медіація у спрах про поділ майна подружжя.	2	2		4	1-7
Тема . МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ВИРІШЕННЯ ТРУДОВИХ СПОРІВ. 1. Медіація як спосіб вирішення індивідуальних трудових спорів. 2. Медіація як спосіб вирішення колективних трудових спорів.	2	2		4	1-7
Тема 16. БІЗНЕС-МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТУ Бізнес-медіація як спосіб вирішення конфлікту Принцип «win-win» як основа бізнес-медіації Переваги бізнес-медіації.	2	2		4	1-7
Тема 17. МЕДІАЦІЯ В АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ. 1.Ознаки адміністративно-правового спору 2.Загальна характеристика медіації в адміністративно-правових відносинах.	2			4	1-7
Тема18 ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ ВІДНОВНОГО ПРАВОСУДДЯ 1.Форми відновного правосуддя у кримінальному провадженні 2. Поняття та суть медіації у кримінальному провадженні 3.Принципи здійснення медіації стосовно кримінальних правопорушень. 4. Медіаційний процес та правовий статус медіатора.	4	2		4	1-7
Тема 19. МЕДІАЦІЯ В ОКРЕМИХ СФЕРАХ ЮРИДИЧНОЇ ПРАКТИКИ 1. Медіація в діяльності судді 3. Медіація в діяльності нотаріуса 4. Медіація в діяльності прокурора 5. Медіація в діяльності державного виконавця та приватного виконавця.	2	2		4	2-7
Тема 20 . ШКІЛЬНА МЕДІАЦІЯ. 1. Превентивний потенціал медіації. 2. Створення безпечного середовища і безпечного простору. 3. Служби шкільної медіації.	2			4	1-7
Всього	28/8	42/8		80/13 4	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кіль кість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кіль кість годин
ДРН1. Знати основні теоретичні підходи до розуміння сутності та типів конфлікту, стратегій поведінки в конфлікті.	Лекції-візуалізації	44	Усне опитування, тестування,	16
ДРН2. Гнучко адаптуватися до різних професійних ситуацій, проявляти творчий підхід, ініціативу, налагоджувати та підтримувати комунікацію між різними сторонами конфлікту	Обговорення на заняттях, тематична дискусія, рішення ситуативних задач	10	Усне опитування, письмова робота	9
ДРН3. Вміння застосовувати медіативних практик у професійній діяльності. Оформлення домовленостей та медіативні стадії у професійній діяльності при розв'язанні ситуаційних завдань в межах запропонованої конкретної практичної ситуації.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	4	Написання контрольних робіт за результатами вивчення теоретичного матеріалу	4
ДНР 4. Вміти робити презентації, вільно викладати думки під час публічних виступів, використовуючи юридичну лексику з застосуванням основних понять цивільного права	Практичні заняття Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	4	Реферат презентація	4
ДРН 5. Самостійно готувати тексти та доповіді за умов дотримання норм професійної етики та доброчесності з публічною апробацією результатів досліджень.	Індивідуальна дослідницька робота	10	Презентація – захист	20
ДРН 6. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя, підвищення рівня власної професійної кваліфікації та конкурентоздатності.	тематична дискусія	4	Обговорення, виконання індивідуальних завдань колоквиум	20

Всього годин		76	44	120
--------------	--	----	----	-----

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1. 1	Модуль 1 (теми 1-10)	50 балів/50%	До 7 тижень
2. 1.1.	Тестування	10 балів /10%	До 7 тижня
3. 1.2.	Усні опитування	10 балів /10%	щотижня
4. 1.3.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі	10 балів /10%	щотижня
5. 1.4	Колоквіум (тема 4)	10 балів /10%	До 7 тижня
6. 1.5	Написання контрольної роботи за результатами вивчення теоретичного матеріалу	10 балів /10%	До 7 тижня
7. 2.	Модуль 2 (теми 10-20)	50 балів/50%	15 тижень
8. 2.1	Тестування	10 балів /10%	До 15 тижня
9. 2.2	Усні опитування	10 балів /10%	щотижня
10. 2.3.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі	10 балів /10%	щотижня
11. 2.4	Колоквіум (тема 15, 18)	10 балів /10%	До 15 тижня
12. 2.5	Написання контрольної роботи за результатами вивчення теоретичного матеріалу	10 балів /10%	До 15 тижня
13. 3	Іспит		До 15 тижня

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Модуль 1	<12 балів	12-15	15-18 балів	20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Модуль 2	<12 балів	12-15	15-18 балів	20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Написання тез	0-3 балів	3-7 балів	7-13 балів	13-15 балів
	Робота не виконана або виконана не	Робота потребує значного доопрацювання	Робота потребує незначного доопрацювання	Робота виконана повністю при дотриманні

	правильно			академічної доброчесності
Підготовка мультимедійної презентації та виступ-інформування	0-3 балів	3-7 балів	7-13 балів	13-15 балів
	Робота не виконана або виконана не правильно	Робота потребує значного доопрацювання	Робота потребує незначного доопрацювання	Робота виконана повністю при дотриманні академічної доброчесності
Іспит – теоретичні та тестові питання	0-5 балів	5-15 балів	15-27 балів	27-30 балів
	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання не виконано	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконано з помилками	Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконано	Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконано

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами протягом занять	Протягом всього семестру
	Проходження тестування модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
	Усний зворотний зв'язок від викладача під час підготовки мультимедійної презентації та виступу-інформування	До 15 тижня

Шкала оцінювання, що діє в Сумському національному аграрному університеті

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74		
60-68	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основні джерела

1. HRES N., V. STRELNYK, T. CHURILOVA Mediation as an effective tool for the prevention of violation and protection of rights in Ukraine through the prism of international experience. Revista Jurídica Portucalense, N Especial (2023). Mechanisms of Legal Protection in Civil Law URL: <https://revistas.rcaap.pt/juridica/article/view/30999>

2. HRES, Nataliia Mukolaivna. Theoretical and legal analysis of mediation and its principles. Publishing House “Baltija Publishing”, 2023.
3. Hres N. Professional and legal requirements for a mediator in resolving individual labor disputes in Ukraine [Electronic resource] / N. Hres // Visegrad journal on human rights. – 2023. – № 1. – Р. 61-68. – Режим доступу : https://journal-vjhr.sk/wp-content/uploads/2023/06/Vishegrad_01_2023_FINAL.pdf
4. Гресь Н.М. Угода за результатами медіації у процесі вирішення індивідуального трудового спору. Юридичний науковий електронний журнал.2022. №1.С.139-142. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-1/33> http://lsej.org.ua/1_2022/33.pdf
5. Гресь Н.М. Перспективи впровадження організаційної медіації в Україні. Матеріали НПК викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (26-29 квітня 2022 р.) С. 255. https://ur.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2022/06/%D0%A2%D0%B5%D0%B7%D0%B8_04_2022.pdf
6. Гресь Н.М. Медіаційне застереження в трудовому договорі. Visegrad Journal on Human Rights. 2021. №1. С.162-166. https://journal-vjhr.sk/wp-content/uploads/2021/05/VJNR_1_2021.pdf
7. Гресь Н.М. Фактори, що сприяють розвитку медіації в зарубіжних країнах. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції студентів і аспірантів,присвяченої Міжнародному дню студента – (Суми, СНАУ, 15-19 листопада 2021 р.) С.516 https://ur.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/2021_11.pdf
8. Гресь Н. Закріплення домовленості сторін про застосування медіації при вирішенні індивідуального трудового спору. Актуальні питання юриспруденції: теоретичний та практичний виміри: матеріали Четвертої Міжнародної науково-практичної конференції (Суми, СНАУ, 22 квітня 2021 року).С. 124. <https://ur.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%B8%D0%BA-2021.pdf>
9. Кузнецова М. Ю. Порівняльний аналіз національного та зарубіжного досвіду правового регулювання вирішення трудових спорів з урахуванням викликів 2022 року. НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ІННОВАЦІЙНИЙ ЦЕНТР СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ. 2022. С. 67–84. DOI <https://doi.org/10.54929/monograph-12-2022-02-01>
10. Кузнецова М. До питання про медіацію у вирішенні колективних трудових спорів. Юридичний вісник. 2022. №3. С. 99-105. DOI: <https://doi.org/10.32782/yuv.v3.2022.13>
11. Кухнюк Д., Запара С. Правова природа та порядок вирішення колективних трудових спорів. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2(125). 2023. С. 54-58.
12. Альтернативні способи вирішення спорів: навч. посіб. / М. Я. Білак та ін.; за заг. ред. Ю. Д. Притики. Харків: Право, 2019. 264 с.
13. Любченко Я. П. Альтернативні способи вирішення правових спорів: теоретико-правовий аспект: дис. канд. юр. наук : 12.00.01 / Любченко Я. П. – Харків, 2018. –254 с.
14. Мазаракі Н. А. Теоретико-правові засади запровадження медіації в Україні: дис. докт. юр. наук : 12.00.01 / Мазаракі Н. А. – Київ, 2019. – 484 с.
15. Медіація у професійній діяльності юриста: підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.];за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. — Одеса: Екологія, 2019. — 456 с.

16. Кріс Восс, Тал Рез. Ніколи не йдіть на компроміс. Техніка ефективних переговорів. Київ: Видавництво «Наш Формат», 2019, 264 с.

17. Рахліс В.Л., Павленко О.О. Переговори і медіація: навч. посіб., видання 2-ге перероблене :- Херсон, Олді Плюс, 2021.- 344 с.

18. Цюрупа М.В. Основи конфліктології та теорії переговорів: Навчальний посібник.- К.: Кондор, 2004. – 172 с

Нормативні джерела

1. Директива № 2008/52/ЄС Європейського парламенту і Ради "Про деякі аспекти посередництва (медіації) в цивільних та комерційних справах
2. Директива № 2013/11/ЄС Європейського парламенту і Ради від 21.05.2013 року "Про альтернативне вирішення спорів зі споживачами"
3. Директиви 2009/22 /ЄС (Постанова про онлайн вирішення спорів із споживачами)"
4. Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж від 21.04.1961 р. : http://zakon3.rada.gov.ua/iaws/show/995_069
5. Європейський кодекс поведінки для медіаторів. ec.europa.eu/civiljustice/adr/adr_ec_code_conduct_en.pdf
6. Зелена книга, схвалена Єврокомісією 19.04.2002 р. COM (2002) 196 «Щодо альтернативного вирішення спорів в цивільних та комерційних справах» //: <https://www.euromed-justice.eu/en/document/eu-2002-com-196-final-green-paperalternative-dispute-resolution-civil-and-commercial-law>
8. Кодекс етики та деонтології медіаторів, затверджений ГА ООН від 2006 року: <http://ukrmediation.com.ua/ua/pro-tsentr/kodeks-etyky-mediatora>
10. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року // Офіційний вісник України. – 1998. – № 13. – Стор. 270.
12. Конституція України від 28 червня 1996 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
13. Закон України «Про медіацію» від 16.11.2021. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187520#Text>
14. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» в редакції від 03.07.2020 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
15. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

Інформаційні ресурси

1. <https://www.mediate.com> – ресурс, що містить багато статей з медіації, а також матеріалів методичного спрямування.
2. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws> – система Верховної Ради України щодо пошуку нормативно-правових актів.
3. <http://mediationworld.net> – безкоштовний ресурс, що містить оновлену інформацію про медіацію в усьому світі.
4. <http://www.themediationcentre.co.uk> – сайт британського центру медіації (графство Стаффордшир).
5. <http://www.imimmediation.org> – сайт Міжнародного інституту медіації
6. <http://ukrmediation.com.ua/ua> – сайт Українського центру медіації при Києво-Могилянській Бізнес Школі.
7. <http://namu.com.ua/ua/> – портал Національної асоціації медіаторів України.

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		
Результати навчання стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	✓		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання	✓		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження	✓		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	✓		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	✓		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	✓		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання	✓		
Література є актуальною	✓		

Рецензенти:

Член проектної групи ОП Право Віта ТКАЧЕНКО

(назва)

(ПІБ)

(підпис)

Викладач кафедри ПтаСП Вікторія СТРЕЛЬНИК

(назва)

(ПІБ)

(підпис)

(назва)

(ПІБ)

(підпис)